

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta ẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata **KÒLÓSÌYÀ**

¹ Nìnó a ye tí Páwòlò, mbe gì tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì ká kû cu wáràgà tí nô; ze kû gbo gbí bà cu wáràgà tí nô ta ná'vindí ndoo Tìmàtéyò ² ji ndâ 'duù mì Mbírì gbí gbata Kòlósìyà, tí ndâ ná'vindí mbe kû 'vala toko ta Bìndi-Mbírì ta njembí ndú gbaànjé. Ze kû 'deke tí ze máa Mbírì tí bu ndoo 'ví bàkà nambeeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Bà 'deke tí ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì

³ Ze ta o 'dáá gî kû 'dè nìkì maa ji Mbírì tí Bù mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta o tí nô náa ze má kû 'deke tí ze ji Mbírì á tacó tí yo. ⁴ Tacó ze 'di tàwo bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gî nìkì maa mì yo gî. ⁵ Tacó à kû kpolo tí i tí nô náa yo kû korò có lì mítí nô á mí gbírì. Yo 'di có gítí i tí nô náa yo kû korò có lì mítí nô kpédélé'i ta o tí nô náa yo ù ta nje á gítí yúcó tí nô tí Banga-Ngú-Có nô. ⁶ Banga-Ngú-Có kû jò 'vèè cee muu to tí nô 'dáá gî, je ká go bà 'vèè có tí nô gbí òkò tí yo 'do tí kpédélé o tí nô náa yo táánò 'di ta gbí yúcó gítí nambeeè mì Mbírì, ⁷ á go ọ̀nínó náa yo 'di 'do mì Èpàfáràsì tí tó ka ze, náa ze kû bàkà nèté ta ndú. Yí a 'duù ọ̀nínó mbe kû bàkà nèté mì Bìndi-Mbírì

ta njembí wó gbaànjé bìndi ze. ⁸ À delè a yí ká dìtà tó njembí bà zè tí tí náa Bèri-mì-Mbírì je ji yo nó ji ze.

⁹ 'Do tí o tí náa Èpàfáràsì 'dè ta có ji ze nó, ze yee tí wúnó je waa 'do tí bà 'deke tí ze ji Mbírì tacó tí yo lá. Ze ta o 'dáá gî kû yù nambeeè á 'do mì wó, máa, yí 'ví je muu tacó bà bákà go có mì wó ji yo me gbolò. Ze delè kû yù 'do mì Mbírì, máa, yí 'ví je bà 'di gbí-o gítí ndâ có mì wó ji yo. ¹⁰ Ze delè kû 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala go có mì Mbe tí ndoo, tí ña 'válá ñìnó mbe kû peteke tàkòcò wó ta o 'dáá gî nô. Tacó wàà, 'válá mì yo 'ví dù a 'válá ñìnó ta i ká gbí gbí ndâ ña ndâ tó nèté 'dáá gî, wàà muu yo 'ví njaanga gítí bà ñò Mbírì ni. ¹¹ Ze delè kû 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví dù gbí ngba wó 'ví je wotí ji yo me gbolò, tacó wàà yo 'ví zèè njembí yo, ta wotí bà kònò ndâ i 'dáá gî túkà'i ta tàkòcò yo pétékè'i ta o 'dáá gî. ¹² Yo 'ví 'dè nìkì maa ji Buù tí mbe bákà yo tí ndâ 'vìi-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ 'duù tí náa yí tí Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gbí ngba'o gî nô. ¹³ Yí 'vala ndoo 'do gbí wotí mì 'dí'di'o mì vò i, bìndi yí giù 'dòkò ndoo gí 'bá mì kpóló-kpolo 'Vìi mì wó ¹⁴ mbe njaanga miři ndoo 'do gbí vò i, ta bà je à-cee-gî ji ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo.

Ndâ nèté mì Jézù

¹⁵ Bìndi-Mbírì je a kózò tí Mbírì náa ndoo ñò yí lá.

Yí a 'vìi-kíri, tí kùro ndâ i tí náa Mbírì suu ndú nó 'dáá gî.

16 Tacó a yí ká suu ndâ i tàṛì, ta ndâ i muu to tí
nó 'dáá gî.

A yí ká suu ndâ i ɳìnó náa ndoo kû ɳò ndú ta ɻo
ndoo nó,
ta ndâ i ɳìnó náa ndoo ɳò ndú ta ɻo ndoo lá
nô.

A yí ká suu ndâ gba, ta ndâ mbe to.

A yí ká suu ndâ mbe zogo 'bá, ta ndâ mbe wotí.
Mbíṛì je wotí bà suu ndâ i 'dáá gî a i ji yí.

Mbíṛì suu ndâ i 'dáá gî tacó tí wó.

17 Yí táánò sàà kuu tí kùṛo o bà suu ndâ i 'dáá
gî.

A wotí mì wó ká kû eṛe ndâ i 'dáá gî toko gbaànjjé.

18 A Bindi-Mbíṛì ká kû tÙbà kpokèjì bà co tí
ji ndâ 'duù tí nó mbe kû kili ta ɻè mì wó tí
Bindi-Mbíṛì nô.

Yí a ḫèngbó 'válá.

Àá táánò jò yí tí 'vìì-kíṛì mì ndâ ku,
tí kpédélé ku mbe 'vala 'do gbí muu'dú wó
tacó wàa yí 'ví dù tí kpédélé 'duù gbí ndâ i
'dáá gî.

19 Mbíṛì bákà énò tacó wàa ndâ i tí nó 'dáá gbí
tú yì tí Mbíṛì nô
'ví dù kuu gbí tú 'Vìì mì yì.

20 Mbíṛì tuu a 'Vìì mì wó gí bà 'viindi kpokèjì gbí
òkò tí ndú
ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tàṛì.

A bà cì 'Vìì-mì-Mbíṛì míti njèèkpè mû
ká si njembí Mbíṛì 'ví 'dèè gítí ndâ i 'dáá gî.

21 Káa yo, yo ta 'bí o táánò kû dù me 'dú 'do
tí Mbíṛì, yo gbí ndâ o tí nò táánò a ndâ ku'dì
tí Mbíṛì tacó njembí yo gbí o tí nò táánò a vò
njembí, yo delè gbí ndâ o tí nò táánò a ndâ mbe

bàkà vò i, ²² káa yí kpónó 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta ndú ta 'dóó dìí wó ta bà cì 'Viì mì wó. Mbírì bà kaa yo mó gí mì wó tí ndâ ngbárángà 'duù ta vò i mì yo wálá kùrō wó, ²³ náa yo má ùnje gítí yúcó ta njembí yo gbaànjjé, yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò toko ta Bindi-Mbírì, yo 'ví koro có ta njembí yo sósò'ô gítí i tí nó náa Banga-Ngú-Có ci yo gítí nó lá nò, Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, náa ye tí Páwòlò a bòò mbe kû ma nô.

Páwòlò bàkà nèté ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì

²⁴ Tàkòcò ye kpónó peteke gítí bà kònò sé'i mì ye muu yo gî. Tacó bà kònò sé'i mì ye cee sè ndâ bà kònò sé'i mì Bindi-Mbírì á muu dìí wó, tí ndâ mbe kû kili ta rè mì wó tí Bindi-Mbírì nó gî. ²⁵ Káa àá táánò bàkà ye tí bòò mì ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì; Mbírì je nèté tí nó ji ye, máa ye bàkà tacó tí yo. Nèté tí nò a bà ma Banga-Ngú-Có mì wó ji yo. ²⁶ Banga-Ngú-Có tí nò táánò a có kóó náa Mbírì ngùù 'do tí ndâ 'duù gbí ndâ ká o gî, káa yí kpónó 'dè gí sè ji ndâ 'duù mì wó gî. ²⁷ Mbírì 'dè có kóó tí nò gí sè ji ndâ 'duù mì wó, 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó, tacó wàa, yo tí ndâ 'duù ñìnó náa yo me ndâ Jùdéyà lá nò 'ví 'di ta sejè banga có kóó tí nò. Có kóó tí nò énó máa, Bindi-Mbírì kuu gbí njembí yo, tí 'duù náa yo kû korô có gítí bà dù gbí ngba Mbírì lì mítí wó. ²⁸ Tacó énò, ze kû ma có tí Bindi-Mbírì, ze kû ci ndâ 'duù 'dáá gî ta muu tí ze náa Mbírì ká je ji ze, delè kû nìbà i ji ndâ 'duù 'dáá gî ta gbèe ọja muu tí nò, tacó wàa

ze 'ví ya ta ndâ 'duù 'dáá gî gí kùro Mbírì tí ndâ yú 'duù mbe kû dù toko ta Bìndi-Mbírì. ²⁹ Nìnò a gbí ndeरे có tí nó náa ye kû bàkà ta nèté tí kpoò ta gbolò wotí tí nó náa Bìndi-Mbírì je ji ye nó ká nò.

2

¹ Go bà si yo 'ví ñò ni énó máa, ye kû bàkà nèté tí kpoò tacó tí yo, ta ndâ 'duù gbí gbata Lèwòdésiyà, delè tacó tí ndâ 'bí 'duù ñinó jé mbe ñò ye ta ṙo ndú lá nó, kuu tí ye. ² Ye kû bàkà nèté tí kpoò nò, tacó bà je wotí mí gbí njembí ndú, tacó wàa ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa, wàa ndú 'ví dù toko gbaànjé. Tacó wàa muu ndú 'ví dù ngbárángà'i gítí bà 'di gbí có kóó mì Mbírì. Có kóó tí nò mì Mbírì tí Bìndi-Mbírì, ³ tí mbe njaanga njekèjì gálá bà 'di gbí-o ta muu mì Mbírì.

⁴ Ye 'dè có tí nò ji yo, tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta bà ṙojo bàà mítí ndâ mbù 'vére mì wó lá. ⁵ Tacó ye kpêtí me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo, tàkòcò ye delè kû peteke gítí có bà ere gba có mì yo tí kpoò kû tee ta njembí yo mítí Bìndi-Mbírì nô.

Bìndi-Mbírì gì ta yúcó 'válá

⁶ Yo lê má ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí Jézù tí Mbe tí ndoo gî, yo 'vala toko ta yí. ⁷ Yo 'ví nanaka mítí wó go cá tí ngbù tìítií; yo sì 'bá mítí wó, yo tee njembí yo mítí wó tí kpoò, á go có tí nó náa à nìbà ji yo nô, wàa yo 'ví 'dè nìkì maa ji Mbírì ta njembí yo gbaànjé.

⁸ Yo 'ví kpolo ṣo yo, máa, 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì wó ta bà eendi yo ta ndâ sú bà nìbà i ta ṣèngbó ndú 'do ká mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò bààcì, á bìndi bà nìbà i tí nó mbe gí 'do mì Bìndi-Mbírì nó lá. ⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá gbí tú Mbírì nó 'dáá gí kû 'vala gbí dìi Bìndi-Mbírì. ¹⁰ Tacó énò, ndâ i 'dáá gí kuu mì yo tacó yo kû 'vala toko ta Bìndi-Mbírì. Yí a gba mì ndâ bààcì ta ndâ gba 'dáá gí.

¹¹ Àá táánò ya ta yo gí gbí gázâ 'do gbí có bà dù yo toko ta Bìndi-Mbírì, káa à me 'duù ká waaka nje kú tí yo gbí gázâ tí nò lá. Gázâ tí nò a bà too dìi yo tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'do tí yo gí, tí gázâ náa a Bìndi-Mbírì ká bàkà . ¹² Tacó bà caka tí yo táánò 'vii ká 'vii go bà duu yo toko ta Bìndi-Mbírì, Mbírì delè táánò 'vala yo 'do gbí muu'dú yo ta ndú, á 'do gbí có bà tee njembí yo míti wotí mì wó tí Mbírì tí mbe 'vala Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó. ¹³ Yo táánò a ndâ ku, náa ndâ vò i mì yo, giù je bà ya yo gí gbí gázâ tacó bà 'dii kû a 'do tí yo lá mì yo gí, káa Mbírì giù 'vala yo toko ta ndâ Bìndi-Mbírì ta bà je à-cee-gí ji ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo 'dáá gí gí. ¹⁴ Mbírì si có gítí i tí nó táánò muu ndoo náa kózò tí ndoo 'ví sì có nó mí to, ta bà gbí i tí nò míti njèèkpè mû. ¹⁵ Bìndi-Mbírì kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta ndâ bààcì míti njèèkpè mû, ta bà si ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí kû nò bà ko tàkò ndú go bà ko tàkò ndâ 'duù gbí zàà ta o tí nó náa ndâ 'duù kû ko yí ta o bà kpò nje ndú mì wó nô.

¹⁶ À má énò, yo si 'bí 'duù 'ví 'viiki yo gítí có i-zó-zò, ta có gítí pe lá. Yo delè 'ví si 'duù 'ví 'viiki

yo gítí có ndâ kpo-kpò o, ta có gítí ngú pì, ta có gítí Rì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá. ¹⁷ Ndâ i tí nò 'dáá káa ndâ tázò i tí nó kèjì nô; cèe i tí nó kèjì nô a i mì Bìndi-Mbírì. ¹⁸ Yo 'ví si ndâ 'duù tí nó mbe kû kpomozo tí ndú ta bà mà tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kû ùlù ndâ basìlì nô, 'ví zò yo lá. Ndú kû wu gbí tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kû njò ndâ i gbí riì, káa gbí ndâ có mì ndú nò wálá, tacó à yè gbí muu ndú káa go ndâ i gítí míri ndú. ¹⁹ Nèté mì ndú káká'i ta Bìndi-Mbírì tí Kùrò ndâ mbe kili ta rè wó nò wálá. Káa a Bìndi-Mbírì ká kû ko nje ndâ mbe kû kili ta rè wó, a yí ká kû si ndú 'ví dù toko gbaànjé go bà 'deeke ndâ bà to tí 'duù mì ndâ 'bilì ta ndâ yèlè kû uu go có mì Mbírì.

Bìndi-Mbírì gì ta ngú 'válá

²⁰ Yo táánò má cì ta ndâ Bìndi-Mbírì gî, wotí mì ndâ bààcì muu to tí nó gítí yo wálá. À má énò, yo kû 'vala go i mì ndâ 'duù muu to tí nó tacó yè? Yo kû 'di ndâ nja có tí nó máa, ²¹ «Zèè i njìnó lá,» «I njìzó 'ví di gbí nje lo lá,» «Gàà 'bí njìnó lá,» nó tacó yè? ²² Ndâ có tí nò káa ndâ có mì ndâ 'duù á muu to tí nô, tacó à má zò i-zó-zò gî, à zò gî. ²³ Bà 'di ndâ có tí nò go tó i nô. Ndú go ndâ có mbe si 'duù 'ví zè Mbírì nìkì co tí njìnó sàà kùrò nò gî, ndú delè go ndâ có mbe si 'duù 'ví si tí wó tí i lá, delè mbe si yí 'ví kpolo tí dìì wó, káa wotí tí ndú gítí ndâ i gbí kû 'duù wálá.

3

¹ Mbírì táánò 'vala yo 'do gbí ku ta ndâ Bìndi-Mbírì gî. À má énò, yo korô có kpolo ma a i gítí

ndâ i ñìnó gbírì, tí bändò tí nó náa Bìndi-Mbírì kû ki tí wó pí jàlàmbà mì wó gbí kù'bì mì Mbírì tí nô. ² Yo 'ví kořo muu yo kpolo ma a i gítí ndâ i gbírì, me gítí ndâ i muu to tí nô lá. ³ Tacó yo táánò cì gî, káa à kpónó ngùù 'válá mì yo mí mì Bìndi-Mbírì tí mbe kû dù á mì ndú ta Mbírì. ⁴ Káa ta o bà 'vanda Bìndi-Mbírì tí 'válá mì yo nô wúnò gí ṙo ṙi, yo delè bà 'vanda ta ndú gí gbí ngba'o.

Ndâ ká 'válá ta ngú 'válá

⁵ Yo ziki ndâ vo-vò i tí nô ta go ndú tí yo muu to tí nô nô 'do gbí njembí yo gî: bà bàkà bangbaya, bà bàkà ndâ i ñìnó mbe 'vii á ṙo 'bá lá, bà dù ta go ndâ vò i, ta bà dù ta gbolò njembí, tí bà si ndâ i 'dáá gî tí ndâ i bà ùlù ndú go bà ùlù Mbírì. ⁶ Tacó a ndâ ḥa ndâ vò i tí nô ká kû si kpo-tákòcò mì Mbírì 'ví tè ndâ mbe 'di có mì wó lá. ⁷ Káa yo táánò sàà kû ru a ndi ḥa ndâ vò i tí nô, ta o tí nô náa ndú gèè bè ndú mí muu yo gî nô. ⁸ Káa yo kpónó 'ví duu guù, wàa yo 'ví nè ndâ kòlòwò, ta kpo-tákòcò, ta bà bàkà i ñìnó mbe kû mìlìsé tí ndâ 'bí 'duù, ta bà 'dè vò có, ta bà 'dè zu có, á mí gbí. ⁹ Yo 'ví 'dè 'véṛè á ji ndâ 'bí ka yo lá, tacó yo kpónó si ká ḥa bà 'vala ndò mì yo táánò nô, ta ndâ ká cè bà bàkà i mì wó táánò nô, mí to gî. ¹⁰ Yo kpónó kû 'vala a ngú ḥa 'válá, náa à kû 'visì muu yo ta o 'dáá gî tí ngú muu tacó bà je cè kózò tí mbe suu yo. ¹¹ Gbí ngú ḥa 'válá tí nô, 'bè gbí òkò tí ndâ Ìgìrígì, ta ndâ Jùdéyà wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ mbe ya gí gbí gázâ ta ndâ mbe ya gí gbí gázâ lá wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù ñìnó ta nje có mì ndú me có Ìgìrígì lá nô, ta ndâ mbe

'di gbí-o lá, ta ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, wálá. I 'dáá gî káa Bìndi-Mbírì, Bìndi-Mbírì delè a mbe toko ndâ i 'dáá gî.

¹² Mbírì zè yo nìkì ma, bìndi yí giì cu 'bì wó mítí yo tí ndâ 'dóó 'duù mì wó gî. À má énò, yo 'vala ta ndâ 'duù ta pétékè có, yo bàkà nambeeè ji ndâ 'duù, yo si tí yo tí i lá, yo dù tí ndâ 'dê 'duù, yo delè 'ví zèè njembí yo. ¹³ Yo kònò tí yo gbí òkò tí yo, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà vò i ta wò, wò 'ví je à-cee-gî ji yí, á go ñìnó náa Mbe tí ndoo je ta à-cee-gî ji yo nô. ¹⁴ Káa tó bà zè tí a kpóló-kpolo i co tí ndâ i 'dáá gî, mbe kû eре ndâ i 'dáá gî toko gbaànjé. ¹⁵ Yo 'ví si 'dê njembí tí nó náa Bìndi-Mbírì je ji yo nô 'ví tùbà kpokèjì á ji yo, tacó ñìnò a ndeरे bà tè'é tí yo toko gbaànjé máa yo dù tí ndâ bà to tí gbèe diì nô ká nò. Nògí, yo 'dè nìkì maa ji Mbírì. ¹⁶ Yo 'ví si ndâ có mì Bìndi-Mbírì 'ví dù gbí njembí yo me gbolò. Yo nìbà i, yo delè 'ví kpo-gbí-tà-tù yo gbí òkò tí yo ta muu yo me gbolò. Yo cè cè 'do gbí wáràgà mì Mbírì ji Mbírì, yo ùlù rè wó gbí cè, yo cè ndâ cè tí nó náa a ci ndú ji Mbírì gî nô ji yí, ta bà 'dè nìkì maa gbí njembí yo. ¹⁷ Yo 'ví 'dè ndâ có 'dáá gî, yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gî, ta rè Mbe tí ndoo Jézù, ta 'dè nìkì maa ji Mbírì Buù ta rè mì wó.

*Na bà 'vala ndò mì ndâ mbe kû kili ta rè mì
Bìndi-Mbírì 'bá mì ndú gbí ngú 'válá*

¹⁸ Yo tí ndâ nawù ndâ 'dakò 'ví 'di có mì ndâ 'dakò mì yo, tacó ñìnò a i ñinó náa yo tí ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì 'ví bàkà nô ká nò. ¹⁹ Ndâ bu niì, yo zè ndâ nawù yo nìkì maa, yo 'ví

dù ta ndú 'búrúkú-'bùrùkù lá. ²⁰ Yo tí ndâ 'viì ta o 'dáá gî 'ví 'di có mì ndâ bu yo ta nawu yo. Tacó ñìnò a i ñìnó mbe kû peteke tàkòcò Mbírì nó ká nò. ²¹ Yo tí ndâ bu ndâ 'viì, 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'viì mì yo lá, tacó yo bà gba gbí kù ndú. ²² Yo tí ndâ i-zogó-zogo 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe tí yo muu to tí nó 'dáá gî. Káa yo 'ví bàkà énó me ká míti ṣo ndú tacó bà peteke tàkòcò ndú lá, yo bàkà ta njembí yo gbaànjé, tacó bà te duù míti Mbe tí ndoo. ²³ 'Duù kpêtí má kû bàkà káa ña nèté yè wè, yí 'ví bàkà ta njembí wó gbaànjé, goòlá yí kû bàkà a nèté mì Mbírì, me nèté mì ndâ 'duù lá. ²⁴ Yo 'ví te mí gbí muu yo énó máa, Mbírì bà ko mboo nèté mì yo ji yo ta bà bàkà yo tí ndâ 'viì-'bá mì wó, tacó yo kû bàkà nèté a i ji Mbe tí ndoo tí Bindi-Mbírì. ²⁵ Káa Mbírì bà kèèndè vò i mì ndâ mbe bàkà vò i ji ndú, tacó yí me mbe ḷò gbíṛo 'duù gítí bà waa có mì wó lá.

4

¹ Ndâ mbe tí ndâ i-zogó-zogo, yo zèè ndâ i-zogó-zogo mì yo ta tó 'bì. Yo te mí gbí muu yo máa, Mbe tí yo delè kuu gbíṛi.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì

² Yo nanaka muu yo míti bà 'deke tí yo ji Mbírì. Yo 'ví kpolo tí yo, yo delè 'ví 'dè nìkì maa ji Mbírì ta o tí nó náa yo má kû 'deke tí yo. ³ Yo 'deke tí yo ji Mbírì máa, yí 'ví njaanga kpokèjì bà ma có kóó mì Bindi-Mbírì ji ze. Tacó ñìnó a ndeरे có tí nó náa ye kpónó kuu gbí zàà nó ká nò. ⁴ Yo

'deke tí yo ji Mbírì máa, yí 'ví si ye 'ví ma có tí nò ngbárángà'i, á go ñìnó náa à tí nô.

⁵ Yo 'ví bàkà i ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì lá nó ta muu tí yo. Yo si o tí nó náa yo kuu bà gbèe to ta ndú nó tí o náa Mbírì wu ji yo tacó bà konì ndú. ⁶ Yo ta o 'dáá gî 'ví 'dè banga nje, tí nje ñìnó ta gbí a gbí náa ndú, tacó wàa yo 'ví ni ta bà 'vìsi có ji ndú 'dáá gî.

Ndâ ndòngbú 'vé

⁷ A Tìkíkùsù ká bà 'dè ndâ có ñìnó náa à tí ye kàá nò ji yo. Yí a té ná'vindí ndoo, yí delè a 'duù ñìnó mbe kû bàkà nèté ta njembí wó gbaànjé, tí ka ndoo bòò mì Mbe tí ndoo. ⁸ Ye kû tuu yí tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ có ñìnó náa à tí ze kàá nò ji yo, wàa yí delè 'ví je wotí ji yo. ⁹ Ye kû tuu ndâ Tìkíkùsù ji yo ta 'bí kpóló-kpolo ná'vindí ndoo mbe tee njembí wó 'dáá gî mítí Bindi-Mbírì, ta rè wó a Ònésimò, tí 'dóó 'duù mì yo. Ndú bà 'vanda ndi ndâ i ñìnó mbe bàkà tí mì ze kàá nò gbaànjé-gbaànjé ji yo gî.

¹⁰ Àrisítárìkù tí ka ye náa ze kpónó kuu gbí zàà ta yí 'vee yo ma. Márìkò tí nò ná'vindí Bárànábà, náa à 'dè có gítí wó á ji yo sàà gî nò, má ya gí mì yo kà, yo 'ví te wíri míti wó. ¹¹ 'Dakò tí nò ta rè wó a Jézù, náa à kû nì Júsítò míti wó nò delè 'vee yo ma. Ndâ 'dakò tí nò a ndâ 'duù ta'ô cuki, tí ndâ Jùdékà ñìnó, kpónó náa ze kû bàkà nèté gítí 'bá mì Mbírì á ta ndú, ndú delè kû konì ye ngé ndii gî. ¹² Èpàfáràsì tí nò ná'vindí yo gbaànjé, tí bòò mì Bindi-Mbírì tí Jézù nò, 'vee yo ngé ma. Yí ta o 'dáá gî kû 'deke tí wó ji

Mbírì ta njembí wó gbaànjé tacó tí yo, tacó wàà yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù, ta kponje nje yo gítí bà bákà go có mì Mbírì wálá. ¹³ Ye bà 'dè có ta yúcó muu wó gî, máa, yí kû bákà nèté tacó tí yo ta ndâ 'duù gbí ndâ gbata Làwòdésìyà ta Ìyèràpólìsì ta wotí ká tí . ¹⁴ Ndâ Lükà tí nó tí tó mbe kû bákà yeè ji ndâ 'duù nó, ta Démàsì 'vee yo. ¹⁵ Ye 'vee ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésìyà 'dáá gî, ye delè giù 'vee niì tí nó tí Nífà, ta ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì mí 'bá mì wó nó 'dáá gî.

¹⁶ À má 'deke wáràgà tí nó ji yo gî, yo 'ví te mí gbí muu yo máa, yo 'ví ya gí bà 'deke á ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì gbí gbata Làwòdésìyà. Yo delè 'ví 'deke 'bí wáràgà mì ye tí nó náa ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésìyà bà tuu ji yo nô. ¹⁷ Yo 'ví 'dè có ji Àrìkìpúsù máa, «Te mí gbí muu lo máa, wò 'ví cee nèté tí nó náa Mbe tí ndoo je ji wò nô.»

¹⁸ Njìnó káa 'dóó ye tí Páwòlò ká kû cu ndâ 'vé tí nó mí gbí wáràgà tí nó nô ta 'bì ye ji yo. Yo 'ví ò-bà-mbí ye gbí zàà lá. Ye kû 'deke tí ye ji Mbírì máa, yí 'ví bákà nambeeè ji yo.

**Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa